

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Venustas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Horat. 3.
Carm. od.
2.

Quod vero formidinis & trepidi pavoris hieroglyphicum Lepus habeatur, facit id supreme ti-
midum ejus ingenium, cui pavor supra unum quodque aliud animal peculiaris, à quo, ut Pol-
lux ait, etiam πῶς appellatur: πῶσεν enim formidare est. Unde Demosthenes in Aeschinem in-
vectus ait, λαγῶ βίον ἐξ ἑσθδιδῶς κη) τρέμων, ἡ δὲ πλῆσιον) πρὸς δουῶν. Lepus similem vivis vivens,
pavitans & tremens, impendentia semper stagna prospiciens. Hinc Cornificii Poeta dictum memoratur
civilis bello, qui milites suos sepe fugientes, Galeatos lepores in opprobrium appellabat. Apud
Hebræos Saphan occultationem, ut ita dicam, significat, & locutio ea per scripta Lepusculum signi-
ficat: quod insitam huic animali pavitationem, si dicere concedatur, notet, qui scilicet in cubilibus
libentissime delitescat. Atque hinc factum ut Leporis occursum Augures ominosum, improsperrum
& inauspicatum dixerint, quod quidem non nostri tantum temporis vulgus credit, sed veteribus
etiam persuasum fuisse testatur Senariolus,

Φανείσ ὁ λαγῶς δυσυχῆς ποιεῖ τρέβης.
Inauspicatum dat iter oblatu Lepus.

Archidamus autem Zeuxidami F. Spartiata, quamvis alii Lyfandrum ponunt, Corinthiorum urbem
aggressus, cum Leporem ex loco muris vicino excitatum animadvertisset, omine in hostes conves-
so, futurum ait ad milites ut hostes facile caperentur: ejus quippe casu usus ad incendendos eorum
animos, & taxandam hostium ignaviam, quod urbes ea minime bellicosa videretur, quam tuti adeo
Lepores inhabitarent. Pari propemodum eventu Arnulpho rege, qui Berengario auxilium tulerat,
Romam oppugnante, excitus è latebris clamore tumultuq; militum, Lepus urbem versus cursum arripit:
hunc milites toto temere agmine concito insequi cum cœpissent, cursuq; & clamoribus acriter
detererent, Romani, qui propugnaculis stabant, urbem eo impetu peti veriti, cui se longe impares
propter defendentiū inopiam arbitrabantur, pari consensu desertis mœnibus ad terram se summa-
fere. Barbari occasione freti, fellis Equorum & veterinorum ad mœnia in cumulum aggestis, per eos
nullo reluctante in mœnia evasere, Leoninamq; urbem (primaria nunc Romanæ urbis est regio hæc)
nullo negotio ceperunt.

VENUSTAS. CAP. VI.

Lepus Ve-
neri facer.

Est & venustatis symbolum Lepus, Venerique fecunditatis ergo clarissimus omnium existimatur,
cui non sine religione facer est, & inter ejus delicias adnumeratur. Opera pretium vero est
apud Philostratum in picturis videre Leporem hunc, sub arbore malo inter Amores otiantem, quem
decidentia terræ poma depascentem, multaq; semesa praterreuntem modo hæc, modo illa commo-
dentem, ubi illi deprehenderunt, ibi tum alius complofis manibus, clamore alius, alius clamore
ventilata jactataq; perterrefaciunt, supervolitant alii feram vociferatione illam excitantes, & modo
huc modo illuc cursu percitam agitant: pedestres alii vestigia consecantur, alius tamquam aliquid
jaculaturus impetum in eam facit, alioq; avertit, alius Lepusculi cruribus insidias molitur, ille cubiti
ulnas jamjam apprehensus est, mollissima pilorum lubricitate fretus, minimo se negotio expedit,
sublimisq; sublatus saltu, capturam evadit. Rifu itaq; Amores dissuunt, collabentesq; præ lascivia
& nimia cachinnorum agitatione, alius in latus, alius supinus, resupinus alius, per herbas passim strati
provolvuntur. Sagittam vero nemo unus intorquet, sed vivum capere contendunt, gratissimam
Veneri matri vicissimam oblaturi. Atque ita Lepus præcipue Veneri debetur. Accidit huc & Valerij
Martialis testimonium, qui persuasum mortalibus ait, ex Leporinæ carnis esu formosiores venustio-
resq; fieri homines, falso & mordaci ejus Epigrammatis joco:

Leporina
carnis esu
efficax.

Si quando Leporem mittis mihi Gellia, mandas, Si non derides, si verum Gellia mandas
Formosus septem Mæce diebus eris. Edisti numquam Gellia tu Leporem.

Et quod super Alexandro Severo dictatum est, quem & formosum, & humanum, & cultum, & venus-
tum, & affabilem, ex assidua Lepusculorum esitatione factum asserabant. Unde versus illi circum-
ferebantur ex Epigrammate:

Venatus facis & Lepus comesus, De quo continuum capit Leporem,

Tum

A Tum Plinius, ubi ex Catonis sententia scribit Leporis assumpto cibo fieri somniosos, vel fieri, uti *Idem Plin.* nonnulli legunt, Somnos, aut, quod magis placet, formosos: statim enim subjungit, tum vulgo etiam persuasum, conciliari ex eo corpori gratiam. Sed quod ad somniosos pertinet, Medici dicunt, Leporinam carnem melancholiam alere, & sensus spiritales obtusefacere, quia crassum generat sanguinem, ut libello de Victus ratione Pfellus ait: nam caro ea subfrigida omnino est, & humoris plurimum habet, quæque ejusmodi sunt escæ, somnos nimirum ciere comperiuntur. Præterea de industria quod impuri faciunt amatores, ope Leporis amorem sibi conciliantes: quod etiam libenter est à Philostrato dissimulatum, quando spurcissimum id genus hominum perniciosum est, neque dignum ut à quopiam redametur, cum in amore conciliando candor sinceritasque mentis, non magicæ violentiæ conquirenda sint.

FOECUNDITAS. CAP. VII.

B Nimirum vero foecunditatis hieroglyphicum est Lepus, animal utpote rei Venereæ deditissimum. Nam femina dum interim quæ peperit lactat, idem tamen superfœtat, neque ullum unquam parturiendi facit intervallum. Mas vero præter id, quod more marium progenerat, foetum ipse quoque concipit, & excludit, parique cum femina modo educat. De quo scribit Archelaus, benignam fuisse naturam, quæ innocua & esculantis tantum nata animalia, foecunda fecerit, quibus etiam utramque vim tradiderit, ac masculo-fœminas esse omnes, ac sine mare æque gignere voluerit. Aristoteles tamen hoc omnino pernegat, maremque in iis & fœminam separatim agnoscit: quia vero fœmina sæpenumero marem superveniat, factum ut rerum ignari mutuo eos impleri coitu crediderint. Cæterum Archelao Philostratus, Plutarchus, & plerique alii subscribere, qui cum longo post Aristotelem tempore fuerint, neque quid ille tradidisset ignoraverint, haudquaquam credibile est eos rem, de qua tam perspecta esset apud omnes observatio, temere aulos asseverare. Nam Philostratus ferre quidem omnes in utero partum ait, fœminas tamen non nisi ad conceptum idoneas agnoscit. Democritus hujusmodi sexus mutationem per varias vices fieri, dubio procul affirmat, quod alii viderint.

SOLITUDINARIUS. CAP. VIII.

C Non imperite nonnulli hominem solitudinarium, & reliquorum contubernia declinantem, per Leporem in cavum se proripientem describere: numquam enim duos pluresve in eodem cubili versari comperias, sed qui maxime vicini sunt, unius vel circa jugeris intervallo secubant: cumque se recipiunt cubitum, ne deprehendi possint, multum prius hac & illac discurrent, vestigiaque variis ambagibus obturbant, postremo magno sublato saltu, in cavum quieturi profiliunt, auctor Plutarchus. Sane Salomon Parabolis, Lepusculum sapientibus sapienterem dicit, qui cum optime suam intelligat imbecillitatem, ad cavernosas lapidum latebras confugiat, infirmitatemque ita suam tueatur.

CONTENTIO LAUDIS. CAP. IX.

Pulcherrimum vero mihi commentum illud inter hieroglyphicas literas videtur, quo veteres Aegyptii contentionis illius studium, quam Emulationem appellamus, ab Hesiodo maximo opere commendatam, cum jurgiosam & invidiam illam alteram vituperet, per exanimatum Leporem & Canem sese cohibentem effingebant, cujus picturæ causam Plutarchus idem pulcherrime delineavit; Canes, dicens, qui Lepores insequantur, si contingerit ut eos vi necent, discernere, & sanguine sese proluere, inquinareque mirifice gaudent: quod si animum Lepus desponderit, neque ullum jam effugio locum superesse viderit, quod plerumque accidit, quantumcunque spiritum habet in intentissimo consumat cursu, ut ita deficiat exanimeturque; tunc compertum est Canes simulac ita exanimem conspexerint, omnino non attingere, sed consiliter, sibiq; temperare, motare caudas, argumentumque manifestum omnino præbere,

Emulationis symbolum.